

R E G É L Ő.

PESTEN Vasárnap Aprilis 7^{kén} 1833.

Megjelen társával együtt hetenkint kétszer Vasárnap és Csütörtökön.
Évnegyedi díja helyben 1 ft 36 kr boritéktalanul; postán 2 ft ezüstben.
Három évnegyedre helyben 4 ft 48 kr; postán 6 ft.

AZ ELŐFIZETŐ SZÉPNEM.

Bosco vitz Anna kisassz.
Bösszörményi Rozália, Szalay Györgyné.
Dóry Maria kisassz.
Etthre Anna, Kalocsa Antalné.
Fazekas Francziska kisassz.
Hajnik Anna kisassz.
Káldy Maria kisassz.
Lerchenfeld Ernestina báróné, Erdődy Kajetán grófné.
Németh Borbála, Németh Andrásné.
Odescalchi Henriette hercegné.
Povázanetz Flóra kisassz.
Siegwart Katalin és Borbála kisassz.
Sümegi Judith, Bertha Ignátné.
Tomala Therézia, Khern Józsefné.
Vrányi Ilona kisassz.
Zichy-Ferraris Emelka grófné, Széchényi Pál grófné.

I. TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

Soproni kádárlegény.

Folytatás.

Ezt már József ki nem állhatta. Szükségesnek találá tehát, hogy a' távulasb barázdákba menjen, 's ott valamit jobbitgasson. Zsuzsi semmit se látszott vele gondolni. De bár nem közelitettek egymáshoz, még-is rövid időn szemközt állottak, mindketten mély gondolatba merülve majd égfelé emelék, majd földre szegezék szemeiket, 's végre egymásba kúcsolák kezeiket.

4.

A' jó legénynek szive végre meg lágyulván mérséklött, de még mindig durezza hangon így kezdé énekelni:

„Váljak meg csak egyszer tőled,
 'S ne lássalak tégedet
 Bár mikép fordítsd el szived,
 Könny borítja szemedet.“

Zsuzsi szemeiből rózsás arczára hamarjában egy könny
 gördüle ki, 's ezt tartván az engesztelés első lépésének,
 lágyan így válaszolt:

„Bár hogy fordítsam el szívem
 Szemeim könny borítja.“

Ehhez ismét hevesen hozzá tévé:

„Kivánnám, hogy téged szemem
 Ne látott volna soha.“

Már most eme régi dalocskának harmadik verse követ-
 kezők, de a' szerelmesek egyike se akart bele kezdeni.
 Végre József szánta reá magát, és Zsuzsi imigyen követé
 őtet:

„Kivánnám hogy téged szemem
 Ne látott volna soha!
 De mit használ, ha a' Végzés
 Változhatlan, mostoha.“

És mind ketten vissza emlékezvén kora és szinte gyermeki
 szeretetökre, oly sok boldog pillanatjaik, 's órájakra,
 alig tartoztathaták magokat a' zokogástól. A' szülő leve-
 lek csörgöttek, mintha őzeckék rejteznének alattok.
 Mindketten keresztül törtek a' barázdákon, és Zsuzsi barna
 fürtös durczás fejecskéjét oly indulatosan hajlítá József
 melljére hogy ennek ajakát Zsuzsi fejkötőjének arany csip-
 kéji csiklándozták. Fekete szemeivel oly nyájasan, de
 busongva tekintte fel reá, hogy József-is szinte ellágyult
 fájdalmas tekintetén.

5.

„Ismét jó leszek, — mondá Zsuzsi, illően vissza akar-
 ván vonni magát, — csak ezután ne igyekezz arról leszól-
 lani, mit másképp látok által, 's másképp érzek. Ha el-
 mentél, úgy is bele kell szoknom sorsomba! — De — én
 téged ugyan hiv, becsületes, azonban könnyelmű, vidám
 vérűnek - is tartalak, és így egy kis próbára foglak tenni.“

József kíváncsi volt Zsuzsi szándékát hallani. De ez
 szemérmesen elfordult tőle, 's egy arany gyűrűt, melyet
 nyakkendője alatt setét piros selymen hordozott, vont ki

kebléből. Mivel pedig a' selyem fonalat nehezen oldhatta-meg, ketté szakasztá, 's Józsefnek eme szókkal adá a' gyűrűt: „Im ládd, ezen jegygyűrűt anyám kapta volt édes apámtól; kevéssel halála előtt nekem, mint kedves püppő-kéjének adta. Legyen most a' tied! Láttad, milly becsben tartám én azt, velem ébredett, velem aludt. Ha vándor-lásodról nekem vissza hozod, szilárd hűségedben hinni fo-gok; — ha nem, akkor semmi se kell többé, 's meg halok.”

József magán kívül volt örömeiben Zsuzsija szerelmé-nek ezen bizonyosságán. Gyengéden törle-le kezével az amannak szemeiben csillámló könnyeket, 's kis ujára von-ta a' gyűrűt. Meg ígére neki, hogy ezen emlékeztető je-gyet semmiféle nyomorúságban, halála órájáig se hagyja-el magától, 's örömmel telt mámorában ezen ígéretét egy csókkal akará a' leányka ajkaira pecsételni. „Csak lassan!” monda Zsuzsi, nem akarván szüz negédségén erőt vétetni, 's forró arcját nyujtá oda. „De már most hamar ismét munkára, ne hogy az apám, ha munkánk után nézne, le-pirongasson. Különben-is, ha te egyszer el mentél, magamnak kellene a' sarat ki állani.”

Már most egymás mellé állván dologhoz láttak, 's nyá-jas szókat váltottak. Alkonyodáskor messziről hallák tár-saik örömjaját, 's azonnal hozzájuk csatlák magokat. Ők a' társaságnak legboldogabb, de egyszer'smind, ha elválá-sukra gondoltak, leg busongóbb tagjai levén, egymás mel-lett andalogtak a' kőbánya és gesztenyés erdőkkel kör-nyézkedett 's kékes árnyékba burkozott város felé, míg az alatt hátok megett a' nap arany és bibor fénnel ékesíté a' távulas austriai Havashegyet (Schneeberg), 's a' határos heglánczot.

6.

Más nap József Neziderbe ment, hogy anyjától elbu-csúzzék, ki neki áldásával együtt egy szorgosan őrzött aranyat adott az utra. Sopronba vissza jötte után Zsuzsi-tól négy szem közt sűrű könnyek hullatása közben vett bucsút. Reggel még egyszer nyilvánosan bucsúzik el tőle, 's Mátyástól. Ez már kifizeté neki hátra levő bérét, de most ajándék fejében ahhoz még egy aranyat adott, 's meg inté őtet, hogy valamint eddig, mindenkor becsületesen,

jámborul viselje magát, szorgalmasan dolgozzék, és jó sokat tanuljon. Ha vissza érkezésekor mind ezek bebizonnyodnak, majd akkor ki fog tetszeni Isten akaratja. Zsuzsi pedig elfordulván lopva törlé-le könnyeit, 's József kalapjára bokrétát tűzött.

Most tehát József minden állhatatoságát össze szedvén, hátára vevé bördőjét (Felleisen), kezébe vándor botját, és sok szerencse kívánások közt, de nehéz szívvel, hagyá-el mesterének kedves házat, 's mindenét, mellyen egész lelke csüggött vala. Zsuzsinak néhány napig kisírt szemei voltak, de apja nem látszatott azt észre venni, legalább kérést sem tett miatta.

7.

Józsefnek csüggedt lelkét a' kellemesen lebegő szellő, madarak hangicsálása, gyönyörű vidékek, mellyeken a' fiatal vándor keresztül ment, 's a' vidám társaság, mellyel némelly tájakat együtt járt-meg, lassankint felvidíták. Nem sokára Zsuzsijára gondolkodott; erősen bizván annak szeretetében jámborul hitte, hogy ha ezen szerencse az ő számára volna rendelve, abban bizonyosan részesülni-is fog. Ut közben nem sokáig tartozkodott magyar és cseh országban, hanem szász országba, 's onnan tovább igyekezék. Ha valamelly városba ért, mellyen kedvét találta, vagy hol Mátyás számára valami végezni valója volt, vagy hol valamelly hires kádárra akadott, itt hetekig, gyakran tovább-is maradt. E' szerint leginkább ama vidékeket jár-meg, mellyeknek dombjait szőlők koszorúzik, mint az Elba, Majna, Mózal, Neckar 's Rajna mellékeit; annak idejében, 's midőn illőnek tartá, haza irt, 's ő is kapott onnan leveleket mind anyjától, ki hiven tudósítá, hányszor látogató-meg őtet előbbi mesterének szép leánykája, — mind az öreg Mátyástól. Különben akár jól, akár rosszul folyt dolga, szentül őrzé-meg mind a' már-is szükké vált gyűrűt, mind az utra kapott két aranyat, sőt ezeket lassankint egy tuczatig szaporitá. Ezen össze gyűjtött csupa aranyból álló tőkepénzét arra határozta, hogy hozzá soha se nyuljon, 's meg ne kezdje, hanem azon elsőbben is, mihelyt haza jövend, öreg anyjának valamit kedvére vegyen, ha pedig ennek nem lenne reá szüksége, a' barna Zsuzsi-

nak menyasszonyi ruhát, arany lánczocskát, vagy rubin gyűrűcskét vásároljon. Legnagyobb gondját tehát arra fordítá, hogy eme kincset tolvaj 's egyéb veszedelmek elől bátorságba helyeztesse. Ezt pedig mikép eszközlé, talán a' következőkből fogjuk meg érteni.

Végre — miután a' Rajnán sok víz futott-el, 's mint egy harmad fél évet töltene vándorságán — Mátyás mester azt írta neki, hogy, ha utközben valamelly jobb helyre nem talált volna, jönne ismét haza. Anyja eme meg hívást úgy magyarázá-meg neki, hogy Zsuzsi leányasszony igen kesereg utánna, hogy a' gazdag aranymivesnek, 's még két három más kérőknek kosarat adott, holott atyja azt kívánná, hogy valahára vagy így, vagy amugy tisztára jöhetne a' dolog. Eme rég ohajtott, de alig reméltett hír Józsefnek leg kellemetesb nyughatatlanságot okozott. Következő héten tehát felmondá szolgálatját mesterének, kinél dolgozott, ki őtet nem örömet bocsátá-el, 's midőn az illendőség engedé, elbucszúzott tőle, ki fürkészé a' magyar országba vezető legközelebbi utat, 's legelőbb is Regensburgba vándorlott.

(Folytatás következik.)

ÉLETTÖRTÉNET.

Szent-Györgyi Cecilia.

Nem lehet kételkedni, hogy a' két magyar hazában eme szép birodalom alapítása kezdetétől fogva mindenkor éltek olly jeles tulajdonságokkal tündöklő asszonyságok, kik méltán megérdemlették, hogy évkönyveink a' késő maradékot-is emlékeztessék a' magyar ég eme fényes csillagaira. Így találunk Rozgonyi Cziczellének, egy bajnok asszonynak nyomaira, ki a' Szent-Györgyi grófok házából vette eredetét, és Zsigmond király alatt élt. Nem tartjuk tehát érdektelennek, ha szép Olvasónéink előtt némelly jeles magyar asszonyok ismertetését ezen lelkes Amazo-nunk említésével kezdjük.

A' Szent-Györgyi grófok nemzetsége már Sz. István első királyunk alatt kezdett virágzni, 's a' királyi oklevelek Hunthpáznáni vérből származtatják. Évkönyveink szerint Tamás gróf tünteté-ki magát leginkább Imre király

idejében. 1343-ban a' nemzetség két ágra szakadt, a' Sz. Györgyi 's Bazini grófokéra, kik Sz. György, Bazin, Szakolcza, 's más egyéb jóságokat birtak Pozson, Nyitra vármegyében, 's a' Csalóközben, különféle királyok alatt jeles országos fő hivatalokat viseltek; voltak közülök királyi főpohárnok, tárnok, 's főajtónálló mesterek, országbirák, pozsoni főispánok, illyriai bánok, 's erdélyi vajdák. Ki halt a' familiának mind férjfi mind asszonyi ága (1543) II-dik Kristófban, kinek felesége Salm Erzsébet grófné Salm Miklós grófnak és Roggendorf Erzsébetnek leánya volt, — és így a' nemzetségi szép birtok a' kir. Fiscusra szállott.

A' Rozgonyi familia Abauj megyei Rozgon helységéből származott 's leginkább V-dik István király alatt kapott hirre, midőn Rajnold, Rozgonyi gróf, László herczegnek a' király fíjának főasztalnok mestere, a' királynak pedig főlovásznoka, és szabolcsi főispán volt. Ezen nemzetség is sok hős tettekkel, és országos nagy hivatalok viselésével különbözteté-meg magát. Tagjai közt sok bajnok vitézek, tárnok, és főlovász mesterek, országbirák, pozsoni, sárosi, és temesi főispánok, erdélyi vajdák, 's püspökök díszeskedtek.

Gróf Rozgoni István temesi főispán, Rozgoni Lászlónak fíja, volt ama szerencsés bajnok, ki Szent-Györgyi Cziczélet, gróf Szent Györgyi III-dik Péter leányát hites társul választá, a' ki nemzetségének örökre viritó borostyánt szerzett. Gróf István sok jeles hősi érdemeket szerze magának Zsigmond király 's ennek leánya Erzsébet királyné alatt. Meg holt 1446-ban. Boldog házaságából fíjai voltak: III-dik Lőrincz, Hunyady János egyik kapitánya; V-dik János országbiró, az előtt pedig tárnokmester; III-dik István; II-dik Rajnold, a' Székelyek grófja, temesi gróf 's tárnokmester; II-dik Ozvald szinte Székelyek grófja 's főlovásznok. Ki halt a' nemzetség férjfi ága (1532) V-dik Istvánban, kinek birtokai, a' király meg egyezésével, vejjére Bátory Andrásra szállottak, kinek felesége Rozgonyi Katalin volt.

Ceciliát az említett derék magyar Amazont, kedves férje iránt viseltetett hűsége 's bajnoki ereiben buzgó vé-

re arra vette, hogy 1428-ban Zsigmond királlyal, 's férjével Szent László várába, 's ennek által ellenében szerb országban a' Duna partján fekvő Galambócz vára ostromlására menjen, mellyet Murát török császár csapatai, árulás segedelmével, kezőkre keritettek. Ostrom közben, míg Rozgoni István a' vár egyik oldalának több tornyait ama legnagyobb ágyúból, melly magyar országban öntetett, 's mellyet ő maga igazgatott, kőhalommá lövöldözte, az alatt hős felesége a' Dunán fegyveres emberekkel, 's ágyúkkal meg rakott hajóra ült, sőt némelly írók szerint, egész hajós osztályt kormányzott, 's nem irtóztván a' Dunának és az ólálkodó ellenségnek fenegető veszélyeitől, a' vizen fel 's alá hajókázott, a' felkeresett török hajókkal győzedelmesen csatázott, több ellenséges hajót elsüllyesztett, másokat felgyújtott, és végre Galambócz várára-is a' hajóból ágyúztatott. Ezen jeles elszánt tetteről maga Zsigmond király bizonyrágot tesz 1434-ki oklevelében, melly hazánk szép nemének örök dicsére maiglan is hirdeti, milly dicső vér buzoghat a' *Magyar Asszonyban*.

II. K Ö L T É S Z E T.

Ál o m k é p.

Meg jelentél szép alak,
Musselin lepelbe,
El sem is bocsátalak
Ó dőlj e' kebelbe!
Rózsaszád midőn kinyílt,
Fogsorod fehérle
Mint hó, melly le száll a' szirt —
Csucsra minden téltre.

Szebb valál, mint teli hold
Téjszin arczatja;
Búbilincseket felold
Ajkaid szózatja.
Hattyú nyakad gyöngyein
Rezge fényragyogvány,
Homlokod ezüstjein
Ült szelid szivárvány

Barna fürtjeid közül
Olly szag ömlött felém
Melly virágból kilendül
Május langyéjjelén.
Égi tűz't lövelt alá
Kék szemed nézése,
'S éjem úgy elosztatá
Mint a' nap kelése.

Jaj de, hogy repült álomom
'S nyult karom utánad,
Eltünél, 's lángolásom
Lett üres kívánság!
Hol vagy? e' sziv vágyja csak
Érted ég epedve,
'S bár miként sohajtsalak
Nem mosolygsz szemembe.
Fogarasy János.

III. JELES MONDÁS.

La Motte Fouqué bárónak familiai mottója.

Lelkem az Istené
Életem hazámé
Szivem a' mátkámé
Becsület magamé.

IV. VILÁGI TELEGRAF.

London. Az angoly felső háznak karzatja (gallerie) most a' leg főbb rendbeli dámák ékes helyévé változott; mert ők rendesen meg jelennek a' gyűlésekre, 's ezeknek végét-is bevárják. Mivel pedig ama karzaton csak 30 személyre vagyon hely az asszonyságok (Ladyship) igen panaszkodnak a' férjfiuraságok (Lordship) ellen, hogy ezek több helyet nem engednek nekik.

Páris. A' szerencsétlen Berry hercegné leánykája 1500 frankot küldö ajándékban Bossi Maria, és Moreau Sarolta két vendéi asszonyságoknak, kik a' hercegnéhez (anyjához) hívek maradván őtet el-nem árulák.

Brügge. Egy hű feleség nem régiben éppen azon fortéllyal szabaditá-ki férjét a' tömlöczből, mellyel egykor Lavalette menekédék-meg. A' brüggei börtönben t. i. egy luxemburgi zsidó fadóságai végett volt bezárva; felesége engedelmet nyervén férjének naponkinti meglátogatására gyakran használá ezen meg engedett alkalmat a' nélkül, hogy látogatásai gyanút gerjesztenének. A' mult hónapban felesége ruhájiba öltözködven a' zsidó elszökött, 's az asszony, ki hihetően kettős ruhában ment-be a' tömlöczbe, néhány perczenet mulva követé férjét.

Hasonszó-rejtvény.

Öt betűmbé, két tagomba öt értelmet zárhatok,
Hogy eltalálj hevenyében, utasítást adhatok.
Egyszer: égi csillagzatok nappal, éjjel szülhetnek
Majd emberkezek estvéli haszonra készíthetnek:
Majd ismét az ember bennem két igen nagy tért ismér,
Ha egyikből másikba megy, innen már vissza nem tér:
Még is pedig mind e' kettőt negyedik értelmemben
Az az mindent, mit látsz, gondolsz, hordozom tág keblemben:
Végre egy nagy írónk újabb műve nevem viseli,
Ki mindenét szent céljának, hon javára szenteli.

Előbbi Rejtvény: Záh.

Szerkezi Róth krepf Gábor, halpiacz 86 szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi.